

Sygn. akt VIII Gz 204/15

POSTANOWIENIE

Dnia 10 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie, Wydział VIII Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Górski

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2015 roku w Szczecinie,

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej w K.

przeciwko M. W.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie wydane przez Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie w dniu 27 maja 2015 roku w sprawie XI GC 498/15

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu do dalszego prowadzenia, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

- Krzysztof Górski -

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 maja 2015 roku Sąd Rejonowy umorzył postępowanie w sprawie .

W uzasadnieniu wskazano, że powód złożył pozew o zapłatę w elektronicznym postępowaniu upominawczym wraz z ustawowymi odsetkami. W dniu 10 listopada 2010 roku Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie uwzględnił powództwo wydając nakaz zapłaty. Wobec skutecznego złożenia sprzeciwu, nakaz zapłaty utracił moc w całości, a powoda w trybie art. 505³⁷ § 1 kpc zobowiązano do uzupełnienia braków formalnych pozwu, w tym do złożenia załączników do pozwu wraz z odpisami dla strony przeciwnej, w terminie dwutygodniowym pod rygorem umorzenia postępowania. Powód nie wykonał zobowiązania sądu, albowiem złożył pozew z brakami formalnymi. Jako załączniki w rubryce 12 formularza pozwu powód wskazał dokumenty księgowe, umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych wraz z załącznikami oraz regulamin promocji, ale ich nie załączył. W efekcie Sąd stosując art. 505³⁷ § 1 k.p.c. orzekł o umorzeniu postępowania.

Zażalenie na to postanowienie wniósł powód zarzucając naruszenie art. 505³⁷ §1 k.p.c. w zw. z aert. 126 §1 pkt. 3 k.p.c. oraz art. 233 §1 k.p.c. polegające na umorzeniu postępowania mimo że zarządzenie w zakresie usunięcia braków formalnych pozwu zostało usunięte zgodnie z jego brzmieniem oraz poprzez błędne uznanie, że powód miał obowiązek usunięcia braków formalnych przez dołączenie do pozwu wszystkich dokumentów z listy dowodów wskazanych w postępowaniu elektronicznym.

W uzasadnieniu powód wskazał, że zwrócił się do poprzedniego wierzyciela o przesłanie dokumentów wymienionych w pozwie złożonym w postępowaniu elektronicznym jako dowody, jednak do dnia w którym upływał termin do

wykonania zarządzenia dokumentów tych nie otrzymał. Wobec tego w pozwie złożył wniosek o zobowiązanie poprzedniego wierzyciela do przedstawienia tych dokumentów i wskazał tą okoliczność w uzasadnieniu pozwu. Skarżący w konsekwencji stwierdził, że niedołączenie dokumentów wymienionych w postępowaniu elektronicznym nie mogło stanowić podstawy do umorzenia postępowania.

Skarżący zawarł też wniosek o zastosowanie normy art. 395 §2 k.p.c. i uchylenie zaskarżonego postanowienia przez Sąd I instancji

W zarządzeniu z dnia 2 lipca 2015 przewodniczący w Sądzie I instancji odniósł się do wniosku skarżącego o zastosowanie normy art. 395 §2 k.p.c. wskazał, że wbrew twierdzeniom zażalenia istotne było to że do uzupełnionego pozwu nie dołączono dokumentów wymienionych w tym pozwie jako załączniki (a nie dowody). Nadto zwrócono uwagę, że skarżący uzupełnił pozew używając aktualnego formularza, podczas gdy powinna użyć formularza obowiązującego w chwili wniesienia pozwu w postępowaniu elektronicznym, co ma dodatkowo uzasadniać trafność orzeczenia o umorzeniu postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W niniejszej sprawie zasadnicze dla rozstrzygnięcia jest dokonanie oceny stanu faktycznego w kontekście normy art. 505³⁷ k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy z dnia 10 maja 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego Dz.U.2013.654). Zgodnie z art. 2 tej ustawy zasadą było że do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Wobec daty wniesienia pozwu w niniejszej sprawie trafnie Sąd Rejonowy zastosował przepisy k.p.c. w brzmieniu sprzed powołanej wyżej nowelizacji k.p.c.

Zgodnie z art. 505³⁷ k.p.c. w brzmieniu mającym zastosowanie w niniejszej sprawie, po przekazaniu sprawy w przypadkach wskazanych w art. 505³³, 505³⁴ oraz 505³⁶ k.p.c. przewodniczący wzywa powoda do usunięcia braków formalnych pozwu oraz uzupełnienia pozwu, w sposób odpowiedni dla postępowania, w którym sprawa będzie rozpoznana - w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia wezwania. W przypadku nieusunięcia braków formalnych pozwu sąd umarza postępowanie.

Norma ta miała więc zastosowanie w sytuacji gdy doszło do skutecznego wniesienia pozwu w postępowaniu elektronicznym, lecz zachodziła konieczność kontynuowania postępowania z pominięciem przepisów o elektronicznym postępowaniu upominawczym. Z uwagi na odmienność formy oświadczeń procesowych powoda w tym postępowaniu (składanych wyłącznie elektronicznie), celem regulacji było formalne „dostosowanie” pozwu do wymogów postępowania, w którym sprawa po przekazaniu z postępowania elektronicznego miała być rozpoznawana.

Ustawa zakładała więc, że mimo skutecznego złożenia pisma w formie elektronicznej koniecznym było następnie ponowienie tej czynności w formie pisemnej, przy uwzględnieniu (w odniesieniu do pozwu) wymogów regulowanych przede wszystkim normami art. 126 k.p.c. i 187 k.p.c. (a w postępowaniu uproszonym nadto art. 505² k.p.c.). Jednocześnie prawidłowa wykładnia normy art. 505³⁷ k.p.c. musi uwzględniać wykładnię pojęcia braków formalnych pozwu opartą o treść art. 130 k.p.c., co zostanie omówione poniżej.

Dodać należy, że poza kwestiami formalnej poprawności pozwu ustawa w powołanym przepisie art. 505³⁷ k.p.c. nakazywała także uzupełnienie pozwu stosownie do przepisów, w których sprawa miała być rozpoznawana po przekazaniu z postępowania elektronicznego. Wezwanie do uzupełnienia pozwu (sprzeciwu) wiązano nie tyle z kwestią braków formalnych co raczej z koniecznością umożliwienia stronom wywiązania się z ciężarów procesowych w sposób obowiązujący według przepisów o postępowaniu (zwykłym lub odrębnym), zgodnie z którymi miało być kontynuowane rozpoznanie sprawy.

W związku z tym zaniechanie prawidłowego wykonania tej części zarządzenia co do zasady powinno pociągać następstwa w aspekcie merytorycznego rozstrzygnięcia sporu i nie byłoby uzasadnionym umarzanie postępowania z tej przyczyny.

Ujmując powyższe uwagi w realiach niniejszej sprawy stwierdzić należy, że Sąd Rejonowy w zarządzeniu z dnia 13 kwietnia 2015 roku wezwał powoda do usunięcia wymienionych enumeratywnie braków do których zaliczono niezachowanie wymogu złożenia pozwu na urzędowym formularzu, niepodpisanie pozwu, niewykazanie umocowania do reprezentacji powoda oraz niezłożenie załączników do pozwu .

Niezależnie od tego (w kolejnym punkcie zarządzenia z dnia 13 kwietnia 2015 roku) wezwano pełnomocnika powoda do złożenia w terminie 14 dni dalszego pisma procesowego w którym wskazać miał podstawy faktyczne żądania i „naprowadzić” na te okoliczności wszelkie dowody.

Oceniając treść tego zarządzenia wskazać należy, że Sąd wezwał do usunięcia braków pozwu wynikających z konieczności dostosowania czynności procesowej dokonanej w formie elektronicznej do wymogu formy pisemnej oraz obowiązku procesowego polegającego na umieszczeniu oświadczeń kreujących powództwo na urzędowy formularz. Nadto wezwano do złożenia załączników mimo że w pierwotnym (wniesionym elektronicznie) pozwie załączników nie wymieniono a istotą elektronicznego postępowania upominawczego jest brak obowiązku przedkładania dowodów jedynie powoływanych w pozwie. W rezultacie zarządzenie Sądu z 13 kwietnia pozostawało nieprecyzyjne (nie jest jasne, czy Sąd zamierzał wyegzekwować w ten sposób obowiązek przedłożenia powołanych w postępowaniu elektronicznym dowodów pisemnych, czy też zobowiązanie w zakresie załączników dotyczyło jedynie dokumentów mających wykazywać umocowanie osoby podpisującej pozew. Zdaje się na to wskazywać zwłaszcza sformułowanie kolejnego zarządzenia odnoszącego się w sposób wyraźny do ciężarów procesowych o których mowa w art. 3 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c.

Ujmując w tym kontekście postanowienie o umorzeniu postępowania stwierdzić należy, że Sąd przyjął, iż w ten sposób sankcjonować należy nie tyle niewykonanie zarządzenia z 13 kwietnia 2015, co rozbieżność między treścią oświadczeń zawartych w pozwie złożonym w wykonaniu tego zarządzenia na urzędowym formularzu, z faktyczną liczbą i rodzajem załączników dołączonych do tego dokumentu przez stronę. Zwraca na to uwagę przewodniczący w (pozbawionym formalnego znaczenia procesowego) zarządzeniu z dnia 2 lipca 2015 roku (k. 77) odnoszącym się do argumentów wniesionego zażalenia.

Zgodnie z art. 130 k.p.c. nie każdy brak formalny pisma procesowego (rozbieżność między ustawowymi wymogami formalnymi i rzeczywistym stanem czynności procesowych dokonywanych przez strony) uzasadnia odmowę nadania sprawie dalszego biegu.

Zasadniczym dla wykładni normy art. 130 k.p.c. (rzutujszej również na wykładnię art. 505³⁷ k.p.c. w brzmieniu znajdującym zastosowanie w niniejszej sprawie), jest zwrot wskazujący na istnienie takich braków formalnych, które uniemożliwiają nadanie sprawie dalszego biegu. Normy dotyczące braków formalnych muszą więc być interpretowane zgodnie z ich celem jako służące umożliwieniu prawidłowego przygotowania podstaw dla merytorycznego rozstrzygnięcia o powództwie. Jako takie normy te nie mogą być interpretowane w sposób rozszerzający, mogący uzasadniać zarzut naruszenia norm gwarancyjnych, wywodzonych z art. 45 Konstytucji RP.

Nie uzasadniają tezy o nieuzupełnieniu braków formalnych takie sytuacje, gdy na etapie sądowego badania poprawności formalnej pisma procesowego stwierdza się oczywistą niedokładność (a więc kwestię, która w świetle całej treści czynności procesowej nie powinna budzić żadnych wątpliwości i jako taka podlegać może jednoznacznemu wyjaśnieniu przez Sąd bez konieczności kontynuowania postępowania zmierzającego do usunięcia przez stronę braków).

Wobec funkcjonalnego związku między regulacją normy art. 130 k.p.c. i art. 505³⁷ k.p.c. w poprzednim brzmieniu stwierdzić należy, że nie każdy brak formalny a jedynie brak kwalifikowany (uniemożliwiający nadanie sprawie dalszego biegu) uzasadniać może umorzenie postępowania na podstawie art. 505³⁷ k.p.c.

Odróżnić należy w tym kontekście zwłaszcza braki dotyczące elementów konstytuujących pozew składany w formie pisemnej (przede wszystkim podpis, prawidłowe oznaczenie stron i ich adresów, osnowę wniosku lub oświadczenia - określenie żądania i jego podstawy faktycznej) oraz braki dotyczące elementów porządkujących czynność prawną (np. wymienienie załączników).

Podkreślić też należy, że pozew stanowi czynność prawną poddaną regulacji prawa publicznego. Zatem nie można wprost do czynności tej stosować przepisów prawa materialnego dotyczących wykładni oświadczeń woli.

Tym nie mniej w granicach tworzonych przez regulacje k.p.c. oświadczenia składające się na czynność procesową podlegają wykładni, o czym świadczy też treść art. 130 k.p.c. w tej części, w której ustawa wskazuje, że nie stanowią przeszkody dla nadania sprawie biegu braki polegające na mylnym oznaczeniu pisma lub innych „oczywistych” niedokładnościach. Na konieczność dokonywania wykładni oświadczeń kształtujących treść czynności procesowej wskazywano również w dotychczasowym orzecznictwie SN (por. np. postanowienie SN z dnia 9 lipca 2015 roku, I CSK 683/14).

Umarzając postępowanie w niniejszej sprawie Sąd wskazał na niedołączenie wymienionych w formularzu pozwu załączników. Sąd pominął jednak to, że w treści uzasadnienia pozwu wyraźnie strona wskazała, że dokumentów wymienionych jako załączniki nie posiada i złożyła wniosek dowodowy o zobowiązanie osoby trzeciej do przedłożenia tych dokumentów. Jednoznacznie z treści pozwu sporządzonego w formie pisemnej wynika więc, że wola strony nie było dołączanie tych dokumentów do składanego pisma procesowego, skoro strona wprost powołała się na to, że dokumentów tych nie tylko nie posiada obecnie ale też nigdy nie miała do nich dostępu (nie uzyskała ich od poprzedniego wierzyciela).

W tym kontekście przyjąć należy, że umieszczenie wśród załączników wymienionych przez Sąd Rejonowy dokumentów stanowiło oczywistą niedokładność, a z treści pozwu wynika jasno, że strona nie zamierzała dołączać do pozwu tych właśnie dokumentów.

W rezultacie po stwierdzeniu braku załączników wymienionych w pozwie Sąd winien w pierwszej kolejności skonfrontować ten brak nie tylko z listą załączników lecz również z treścią całej czynności procesowej jaką był pozew złożony na formularzu i w tym kontekście uznać, za oczywistą i nie wpływającą na dalszy bieg procesu kwestię wadliwego oznaczenia jako załączników tych dokumentów, których strona według zawartej w pozwie deklaracji nigdy nie posiadała. Opisana niedokładność autorki pozwu jako oczywista nie uniemożliwiła nadania sprawie dalszego biegu i jako taka nie uzasadniała też umorzenia postępowania.

Bez znaczenia dla rozstrzygnięcia pozostaje poruszana w zarządzeniu z dnia 2 lipca 2015 kwestia użycia aktualnego formularza P dla uzupełnienia pozwu. Kwestia ta nie została wskazana przez Sąd Rejonowy jako brak uniemożliwiający nadanie sprawie dalszego biegu i nie stanowiła podstawy umorzenia postępowania. Jako taka pozostaje poza kognicją Sądu odwoławczego.

Z przedstawionych przyczyn na podstawie art. 386 §4 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c. zaskarżone orzeczenie należało uchylić.

Na podstawie art. 108 §2 k.p.c. Sądowi Rejonowemu pozostawiono orzeczenie o kosztach niniejszego postępowania.

- Krzysztof Górski -